

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 151/2013-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti D., s. r. o., T., Ing. T. G., N., a obchodnej spoločnosti J. s. r. o., N., zastúpených advokátom JUDr. M. P., T., a sťažnosť J. P., P., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 3 R/8/2011 z 9. januára 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti D., s. r. o., J. P., Ing. T. G. a obchodnej spoločnosti J. s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. februára 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti D., s. r. o., T. (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“), Ing. T. G., N., a obchodnej spoločnosti J. s. r. o., N. (ďalej len „sťažovatelia“ alebo „sťažovatelia v 1., 3. a 4. rade“), zastúpených advokátom JUDr. M. P., T., a J. P., P. (ďalej

len „sťažovateľ v 2. rade“, spolu ďalej len „sťažovatelia v 1. až 4. rade“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 R/8/2011 z 9. januára 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažnosť sa týka reštrukturalizačného konania a konkurzného konania podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“). Sťažovateľ v 1. rade bol pôvodne v právnom postavení dlžníka v reštrukturalizačnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 3 R/8/2011 a v čase podania sťažnosti je v postavení úpadcu v konkurznom konaní konvertovaného z reštrukturalizačného konania podľa § 154 ods. 1 písm. c) zákona č. 7/2005 Z. z. Sťažovatelia v 2. až 4. rade do predmetného reštrukturalizačného konania prihlásili svoje pohľadávky spôsobom podľa § 121 a nasl. zákona č. 7/2005 Z. z. a boli takto účastníkmi tohto konania.

Okresný súd uznesením sp. zn. 3 R/8/2011 z 5. januára 2012 začal reštrukturalizačné konanie voči sťažovateľovi v 1. rade ako dlžníkovi. Uznesením sp. zn. 3 R/8/2011 zo 14. februára 2012 okresný súd rozhodol o povolení reštrukturalizácie sťažovateľa v 1. rade.

Uznesením sp. zn. 3 R/8/2011 z 22. októbra 2012 okresný súd rozhodol tak, že nenahradil súhlas Skupiny veriteľov č. 1: Skupina pre zabezpečené pohľadávky s reštrukturalizačným plánom sťažovateľa v 1. rade, o ktorom účastníci reštrukturalizačného konania hlasovali na zasadnutí schvaľovacej schôdze konanej 26. septembra 2012. Okresný súd týmto uznesením s poukazom na § 154 ods. 1 písm. c) zákona č. 7/2005 Z. z. zamietol reštrukturalizačný plán sťažovateľa v 1. rade (o ktorom účastníci reštrukturalizačného konania hlasovali na zasadnutí schvaľovacej schôdze konanej 26. septembra 2012).

Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ v 1. rade odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 3 R/8/2011 z 28. novembra 2012 tak, že označené uznesenie okresného súdu potvrdil. Toto uznesenie okresného súdu bolo zverejnené v Obchodnom vestníku 2. januára 2013.

Sťažovatelia v 1. až 4. rade v sťažnosti ďalej uvádzajú:

„Vykonaním zápisu zmeny údajov zapisovaných do obchodného registra, s účinnosťou odo dňa 30. 11. 2012, dlžník - sťažovateľ 1 zmenil svoje sídlo na súčasnú adresu z pôvodného sídla: R., Slovenská republika. ...

Po zmene sídla sťažovateľa 1) došlo z jeho strany k uplatneniu námietky miestnej nepríslušnosti voči Okresnému súdu Bratislava I, ako aj Krajskému súdu v Bratislave, no napriek tomu nepríslušný súd ďalej vo veci konal.“

Následne okresný súd uznesením sp. zn. 3 R/8/2011 z 9. januára 2013 zastavil reštrukturalizačné konanie na majetok sťažovateľa v 1. rade a začal na jeho majetok konkurzné konanie, vyhlásil na jeho majetok konkurz a ustanovil Ing. Bc. R. H., B., Slovenská republika, za správcu sťažovateľa v 1. rade.

V súvislosti s namietaným uznesením okresného súdu z 9. januára 2013 sťažovatelia v 1. až 4. rade v sťažnosti uvádzajú:

„Sťažovatelia sú toho názoru, že uznesenie o konverzii reštrukturalizačného konania na konanie konkurzné bolo vykonané miestne nepríslušným súdom, a teda došlo k odňatiu práva sťažovateľa na zákonného sudcu podľa článku 48 ods. 1 Ústavy SR a článku 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...

Sťažovatelia sú toho názoru, že po zmene sídla dlžníka - sťažovateľa 1 pred začatím konkurzného konania nebol Okresný súd Bratislava I ďalej príslušný na konanie o vyhlásení konkurzu na majetok sťažovateľa 1, Okresný súd Bratislava mal povinnosť predmetnú vec postúpiť Okresnému súdu Trenčín na rozhodnutie o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka. Vo veci vyhlásenia konkurzu rozhodol nezákonný súd a sudca a to napriek upozorneniu a námietke miestnej nepríslušnosti sťažovateľa 1. Na podklade vadných

rozhodnutí vykonáva činnosť správcu sťažovateľa nezákonný správca, ktorý v obvode príslušného konkurzného súdu (Okresný súd Trenčín) nemá zriadenú kanceláriu správcu. ...

Sťažovateľ je toho názoru, že napádané uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 09. 01. 2013, sp zn.: 3R/8/2011 odporuje ústavne zakotveným princípom súdneho konania, bolo vydané nezákonným sudcom a nezákonným súdom pri porušení práva na spravodlivé súdne konanie, pričom dané rozhodnutie je arbitrárne, svojvoľné a vnútorne nekonzistentné...

Sťažovateľ je toho názoru, že funkciu správcu úpadcu (sťažovateľa) vo veci vykonáva nezákonný správca, nakoľko nie je splnená podmienka podľa § 7 ods. 3 zákona číslo 8/2005 Z. z. o správcoch... t. j. funkciu správcu vykonáva osoba, ktorá v obvode príslušného súdu (Okresný súd Trenčín) nemá zriadenú kanceláriu správcu. Sťažovateľ uplatnil námietku miestnej nepríslušnosti jak na voči Okresnému súdu Bratislava I, ako aj Krajskému súdu v Bratislave. ...

Domnievame sa, že vydaním Uznesenia Okresného súdu Bratislava I zo dňa 09. 01. 2013, sp. zn.: 3R/8/2011... došlo k takému postupu súdu, ktorým bolo sťažovateľovi odňaté práva na zákonného sudcu podľa článku 48 ods. 1 Ústavy SR a článku 38 ods. 1 Listiny..., ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru...

Sťažovatelia sú zároveň toho názoru, že funkciu správcu úpadcu (sťažovateľa) vo veci vykonáva nezákonný správca, nakoľko nie je splnená podmienka podľa § 7 ods. 3 zákona číslo 8/2005 Z. z. ...“

Na základe týchto skutočností sťažovatelia v 1. až 4. rade navrhujú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„základné právo spoločnosti D., s. r. o..., fyzickej osoby J. P... Ing. T. G... a právnickej osoby: J. s. r. o... v článku 48 ods. 1 zákona číslo 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky... a v článku 38 ods. 1 Listiny..., t. j. právo na zákonného sudcu bolo Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 09. 01. 2013, sp. zn.: 3R/8/2011 porušené.

- základné právo spoločnosti D..., fyzickej osoby: J. P... Ing. T. G... a právnickej osoby: J. s. r. o... v článku 6 ods. 1 Dohovoru..., t. j. právo na spravodlivé súdne konanie bolo Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 09. 01. 2013, sp. zn.: 3R/8/2011 porušené.

- *Uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 09. 01. 2013, sp. zn.: 3R/8/2011 sa zrušuje.*

- *spoločnosti D..., fyzickej osoby: J. P..., fyzickej osoby: Ing. T. G... a právnickej osoby: J. s. r. o... sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- EUR, ktoré sú Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu, a to k rukám advokáta...*

- *spoločnosti D., s. r. o..., fyzickej osoby J. P..., fyzickej osoby: Ing. T. G... a právnickej osoby: J. s. r. o... sa priznáva náhrada trov konania (trovy právneho zastúpenia) vo výške 323,54 EUR...“*

Sťažovatelia návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňujú takto:

„Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa nášho názoru je požiadavka finančného zadosťučinenia dôvodná.

S prihliadnutím na závažné pochybenie v postupe súdu v doterajšom priebehu namietaného konania, berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že insolvenčné konania sú konania náročné na výdavky, navrhujeme priznanie sumy 10.000,- EUR za primerané finančné zadosťučinenie...“

Sťažovatelia v 1. až 4. rade navrhujú, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a odložil vykonateľnosť namietaného uznesenia okresného súdu z 9. januára 2013 do rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej z dôvodu, že *„konkurzné konanie predpokladá speňažovanie majetku podliehajúceho konkurzu, ktoré pri súčasnom právnom stave vykoná správca, ktorý nespĺňa zákonné predpoklady pre výkon funkcie správcu sťažovateľa v konkurznom konaní, pričom dohľad nad konkurzným konaním vykonáva nezákonný súd a sudca. Existuje teda dôvodný*

predpoklad vzniku značnej škody, ktorú nie je možné žiadnym spôsobom obmedziť a nie je daný žiaden zákonný predpoklad pre možnosť vrátenia vecí do pôvodného stavu. Odklad vykonateľnosti uznesenia nezakladá zhoršené postavenie sťažovateľa či jeho veriteľov, je predpokladom pre zákonné speňaženie majetku podliehajúceho konkurzu, zákonné prerozdelenie rozvrhu výťažku, ako aj právne relevantný postup súdu a vymenovaného správcu v konkurznej veci sťažovateľa.“.

K sťažnosti boli priložené splnomocnenia sťažovateľov v 1., 3. a 4. rade na ich zastupovanie právnym zástupcom v konaní pred ústavným súdom, sťažovateľ v 2. rade k sťažnosti takéto splnomocnenie nepriložil.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Sťažovatelia v 1. až 4. rade v petite sťažnosti žiadajú, aby ústavný súd vyslovil porušenie označeného základného práva podľa ústavy a listiny a práva podľa dohovoru, ku ktorému malo dôjsť „*Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 09. 01. 2013, sp. zn.: 3R/8/2011*“. Zároveň navrhujú, aby im bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie, ktoré žiadajú priznať voči okresnému súdu a krajskému súdu. Sťažovatelia v 1. až 4. rade v odôvodnení namietajú, že označené práva porušil aj krajský súd, ktorý rozhodol o odvolaní sťažovateľa v 1. rade uznesením sp. zn. 3 R/8/2011 z 28. novembra 2012 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil. V petite sťažnosti sťažovatelia v 1. až 4. rade nežiadajú, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených práv predmetným uznesením krajského súdu. Bez vyslovenia namietaného porušenia práv postupom alebo rozhodnutím štátneho orgánu nemožno uložiť povinnosť štátnemu orgánu zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie. Z toho dôvodu tá časť petitu, v ktorej sťažovatelia v 1. až 4. rade žiadajú, aby krajský súd bol zaviazaný povinnosťou zaplatiť sumu predstavujúcu primerané finančné zadosťučinenie, nemôže byť podkladom na rozhodovanie ústavného súdu o prípadnom porušení označených práv sťažovateľov v 1. až 4. rade postupom alebo rozhodnutím krajského súdu.

Na základe týchto dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že sťažovatelia v 1. až 4. rade v sťažnosti namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, podľa čl. 38 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 3 R/8/2011 z 9. januára 2013.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je

zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 154 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. len čo uznesenie o zamietnutí plánu nadobudne právoplatnosť, súd jedným uznesením zastaví reštrukturalizačné konanie, začne konkurzné konanie a vyhlási na majetok dlžníka konkurz. V uznesení súd ustanoví správcu postupom podľa § 40 ods. 1. Uznesenie súd bezodkladne zverejní v Obchodnom vestníku. Zverejnením uznesenia v Obchodnom vestníku zanikajú účinky začatia reštrukturalizačného konania, funkcia veriteľského výboru a funkcia správcu. Uznesenie súd doručí dlžníkovi a správcovi, ktorého v uznesení ustanovil.

Podľa § 196 zákona č. 7/2005 Z. z. ak tento zákon neustanovuje inak, na začatie konkurzného konania, na konkurzné konanie, na začatie reštrukturalizačného konania, na reštrukturalizačné konanie a konanie o oddlžení (ďalej len „konanie podľa tohto zákona“) sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 3 R/8/2011 z 9. januára 2013 sťažovateľa v 1. rade

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V súvislosti s tým ústavný súd pripomína, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Podľa § 201 OSP účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník.

Podľa § 19 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. proti rozhodnutiu, ktorým sa konkurzné konanie končí, je účastník konkurzného konania oprávnený podať odvolanie. Proti rozhodnutiu o vyhlásení konkurzu je oprávnený podať odvolanie iba dlžník.

Znamená to, že sťažovateľ v 1. rade bol oprávnený proti namietanému uzneseniu okresného súdu pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podať odvolanie, t. j. mal

k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv. Pretože ústavný súd z obsahu sťažnosti nezistil, že by sťažovateľ v 1. rade odvolanie proti namietanému uzneseniu okresného súdu podal, a pretože nepreukázal, že k nesplneniu podmienky ustanovenej v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo z jeho strany z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ústavný súd jeho sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 3 R/8/2011 z 9. januára 2013 sťažovateľa v 2. rade

Podľa § 20 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistil, že k sťažnosti sťažovateľa v 2. rade nie je priložené splnomocnenie na jeho zastupovanie advokátom v konaní pred ústavným súdom.

Vzhľadom na obsahovú totožnosť sťažnosti sťažovateľa v 2. rade so sťažnosťou sťažovateľov v 1., 3. a 4. rade a na to, že sťažnosť podali jedným podaním, ústavný súd nepovažoval za účelné a ani za potrebné vyzvať sťažovateľa v 2. rade na to, aby doplnil svoju sťažnosť o splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

Na tomto základe ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa v 2. rade už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 3 R/8/2011 z 9. januára 2013 sťažovateľov v 3. a 4. rade

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch do týchto práv alebo slobôd rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou

medzinárodnou zmluvou. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Sťažovatelia v sťažnosti namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 3 R/8/2011 z 9. januára 2013 z dôvodu, že okresný súd nebol miestne príslušný na rozhodnutie podľa § 154 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z., pretože sťažovateľ v 1. rade zmenil s účinnosťou od 30. novembra 2012 sídlo, a preto mal rozhodovať vo veci Okresný súd Trenčín. V nadväznosti na to sťažovatelia tiež namietajú, že namietaným uznesením okresný súd ustanovil správcu v rozpore s § 7 ods. 3 zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správcoch“).

Podľa § 11 ods. 1 OSP konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia.

Podľa § 88 ods. 1 písm. j) OSP namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd, v obvode ktorého má dlžník sídlo alebo miesto podnikania, a ak nemá sídlo alebo miesto podnikania, súd, v obvode ktorého má svoje bydlisko, ak ide o konkurzné konanie alebo reštrukturalizačné konanie, a súd, na ktorom tieto konania prebiehajú, ak ide o spory nimi vyvolané, okrem sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Podľa § 7 ods. 3 zákona o správcoch do funkcie správcu možno v konkurznom konaní, v reštrukturalizačnom konaní alebo v konaní o oddlžení podľa osobitného predpisu ustanoviť len správcu, ktorý má v obvode krajského súdu, v ktorom sídli príslušný konkurzný súd, zriadenú kanceláriu.

Ústavný inštitút zákonného sudcu je založený predovšetkým na zákonom ustanovenej právomoci, ako aj vecnej a miestnej príslušnosti súdu. Okrem toho je potrebné vziať do úvahy rozvrh práce, ktorý určuje sudcu alebo senát príslušný na rozhodnutie konkrétneho prípadu (obdobne II. ÚS 47/99, I. ÚS 11/01, III. ÚS 285/2010).

Za zákonného sudcu treba považovať sudcu, ktorý spĺňa zákonom ustanovené predpoklady na výkon tejto funkcie, bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, jeho funkcia nezanikla a bol určený v súlade s rozvrhom práce súdu (napr. I. ÚS 239/04, II. ÚS 417/06, III. ÚS 285/2010).

Konkurzné a reštrukturalizačné konanie sú osobitným druhom občianskeho súdneho konania. Základným prameňom občianskeho práva procesného je Občiansky súdny poriadok. V § 196 zákona č. 7/2005 Z. z. je vyjadrená zásada subsidiarity zákona č. 7/2005 Z. z. vo vzťahu k Občianskemu súdnemu poriadku. Podľa uvedeného ustanovenia sa na začatie konkurzného a reštrukturalizačného konania a na konkurzné a reštrukturalizačné konanie primerane použijú ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Primeranosť aplikácie ustanovení Občianskeho súdneho poriadku znamená, že tieto ustanovenia je potrebné aplikovať v súlade s účelom a cieľom konkurzného alebo reštrukturalizačného konania. Z povahy veci však vyplýva, že pokiaľ ide o miestnu príslušnosť konkurzného súdu alebo súdu v reštrukturalizačnom konaní, nemôže ísť o primeranú aplikáciu § 88 ods. 1 písm. j) OSP. Určenie miestne príslušného súdu sa netýka začatia alebo samotného priebehu konkurzného alebo reštrukturalizačného konania. Rovnako tak sa v konkurznom alebo reštrukturalizačnom konaní uplatní zásada zachovania miestnej príslušnosti (zásada perpetuatio fori) podľa § 11 ods. 1 OSP.

Uznesením, ktoré súd vydá na základe § 154 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z., sa zastavuje reštrukturalizačné konanie a zároveň týmto uznesením zanikajú účinky začatia reštrukturalizačného konania, funkcia veriteľského výboru a funkcia [reštrukturalizačného] správcu, a to po zverejnení tohto uznesenia v Obchodnom vestníku. Z týchto skutočností je zrejmé, že rozhodnúť podľa § 154 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. je príslušný súd, ktorý bol príslušný na začatie reštrukturalizačného konania. Miestna príslušnosť reštrukturalizačného súdu na rozhodnutie podľa § 154 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. zostáva zachovaná, hoci sa v priebehu reštrukturalizačného konania zmenia okolnosti rozhodujúce pre určenie miestnej príslušnosti (t. j. sídlo dlžníka). Rozhodnutie o začatí konkurzného konania, vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka a ustanovení správcu je obligatórne spojené s rozhodnutím o zastavení reštrukturalizačného konania a rozhodnúť o týchto skutočnostiach je potrebné jedným uznesením. Rozhodnúť o týchto skutočnostiach je teda povinný reštrukturalizačný súd, a to aj v tom prípade, ak by za iných okolností nebol miestne príslušný rozhodnúť o začatí konkurzného konania.

V tomto prípade reštrukturalizačné konanie začalo uznesením okresného súdu sp. zn. 3 R/8/2011 z 5. januára 2012. Okresný súd bol miestne príslušný na rozhodnutie o začatí reštrukturalizačného konania z dôvodu, že v tomto čase mal sťažovateľ v 1. rade sídlo v R., teda v obvode krajského súdu [§ 88 ods. 1 písm. j) OSP, § 9 ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.)]. Z tohto dôvodu bol okresný súd príslušný aj na rozhodnutie podľa § 154 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z.

Uznesením podľa § 154 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. je súd povinný ustanoviť správcu postupom podľa § 40 ods. 1. Podľa § 7 ods. 3 zákona o správcoch do funkcie správcu možno v konkurznom konaní ustanoviť len správcu, ktorý má v obvode krajského súdu, v ktorom sídli príslušný konkurzný súd, zriadenú kanceláriu. Okresný súd, ktorý bol príslušný na rozhodnutie o začatí konkurzného konania a na vyhlásenie konkurzu, rozhodol o ustanovení správcu v súlade so zásadou uvedenou v § 7 ods. 3 zákona o správcoch.

Správca ustanovený uznesením okresného súdu z 9. januára 2013 má sídlo kancelárie v Bratislave, teda v obvode krajského súdu, v ktorého obvode sídli okresný súd.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by signalizovali možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľov v 3. a 4. rade po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľov v 1. až 4. rade ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ich ďalšími návrhmi uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2013